

СТАНОВИЩЕ

от доц. Миглена Людмилава Прашкова, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

на докторска дисертация на Миляна Велинова Стефанова

**на тема: „Тенденции в развитието на съвременната българска мозайка
(Естетически и технологични новости)”**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор”,

научна област: 8. Изкуства, професионално направление: 8.2 Изобразителни изкуства,
НХА, Факултет за изящни изкуства, катедра „Стенопис”

Представеният дисертационен труд се състои от увод, четири глави, заключение и две приложения, които са в размер на 196 страници. Според изискванията, текстът завършва с декларация за оригиналност. Неразделна част от дисертацията е албум с 400 илюстрации и списък към тях. Цел на представеното изследване е да бъдат разгледани аспектите в развитието и новите тенденции в съвременната българска мозайка.

Темата е безспорно дисертабилна. Независимо, че така формулирана тя поставя много ясни граници на изследването, различните аспекти в развитието на съвременната българска мозайка са поставени в контекста на художествените процеси, разнообразието на използваните материали и прилаганите техники в световен мащаб. В исторически план еволюцията на мозайката е проследена така, че обхваща всички периоди, включително и времето между XVI и XXI век, чиито автори, отделни произведения, цели ансамбли, ателиета и дори фирми/компани не са били обект на проучване у нас. Съществен принос, който има отношение към развитието на мозайката в България, е проучването на процеса на проектиране и изпълнение на мозайките от храм-паметника „Св. Александър Невски” в София, станали достояние на съвременния български зрител едва след тяхната реставрация в края на XX век. За целта е издирена и проучена богата библиография, като заедно с това е събран внушителен по обем изобразителен материал. В този смисъл целите и задачите на дисертационния труд са постигнати, като акцентът е върху тенденциите/новостите в съвременната българска

мозайка. Безспорно реставраторското образование на дисертанта е от голяма полза за извеждането на технико-технологическия аспект на това изследване.

Структурата на дисертационния труд следва общоприет и логичен ред. Първите две глави разглеждат историята на изкуството на мозайката от възникването до насоките в развитието ѝ през XX век. Другите две глави са посветени на особеностите в развитието на българската мозайка до първото десетилетие на XXI в. и ясно разграничават основополагащия период на 50-80-те години от този след 1990 г. От една страна, с характерните за тях обществено-политически очаквания, на които е подчинен художественият процес, а от друга – съответно с възможностите за набавяне и избор на материали и прилагане на различни техники. Формулираните изводи в заключението очертават облика на това изкуство в България, със съвременните насоки в неговото развитие и естетическите и технико-технологически новости, характерни за новото време.

Част от дисертационния труд са Приложенията А и Б. Съответно следвайки главите в изложението, дисертантът привежда конкретни примери – автори и творби, знакови за процесите в развитието на мозайката в световен мащаб и у нас. В Приложение Б извежда технико-технологическите характеристики и спецификата на мозаечното изкуство. Това помага до голяма степен да се направи ясна и бърза съпоставка между световния опит и развитието на това изкуство в България през XX век.

Пропуск или недостатък на дисертационния труд е цитирането в бележките под линия, което невинаги е коректното. На много места липсват данни за цитираните издания и много често номерата на страниците. Когато се цитира текст или образец от сайт, е редно да се изпише датата и часа, в който е ползвана информацията от интернет. Тази критика не омаловажава добрия резултат от работата със събраната литература на български, руски, немски, италиански, френски, сръбски и английски език. Нека да бъде възприета като препоръка, ако се вземе решение за издаване на труда или при подготовка на следващи текстове.

Авторефератът отговаря на съдържанието на представената дисертация. Формираните девет приноса също отговарят на поставените цели и задачи на изследването.

Дисертационният труд има своите достойнства, с което призовавам членовете на научното жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на Миляна Стефанова.

9 април 2014 г.

доц. Миглена Прашкова

гр. В. Търново